

Päihdeohjausmallia rakentamassa

Helena Sipiläinen
Lohjan nuorisopalvelut

Taustaa

- ▶ Toimintaohjeistus organisaatioille päihteiden aiheuttamien ongelmatilanteiden ratkaisemiseen
- ▶ Huomioitava sekä yllättävät päihteidenkäyttö – ja päihtymistilanteet että pidempikestoinen, esim. vapaa-ajan runsaasta päihteidenkäytöstä syntyvä huoli
- ▶ Tässä yhteydessä keskitytty erityisesti alaikäisten päihteidenkäyttöön ja siihen puuttumiseen

Taustaa

- ▶ Alaikäisten kohdalla velvoitteet päihteidenkäyttöön puuttumiseen useassa laissa (lastensuojelulaki, nuorisolaki, oppilashuoltolaki, tupakkalaki, alkoholilaki, huumausainelaki, raittiuslaki)
- ▶ Onko tarkoituksenmukaista suhtautua kaikkiin päihteisiin samanarvoisesti?
- ▶ Mitä erityistä huomioitava alaikäisten kanssa toimittaessa?

Tupakka

- ▶ Nykyisen tupakkalain myötä kaikki lasten ja nuorten käyttöön tarkoitettut tilat savuttomia
–> velvoitteet tupakoinnin valvontaan ja puuttumiseen
- ▶ Entä nuuska?
- ▶ Miten suhtaudutaan tupakkaan rinnastettavissa oleviin välineisiin joista ei selkeää lakia (mm. sähkötupakka)?
- ▶ Mitä tehdä kun alaikäinen jää kiinni tupakasta?

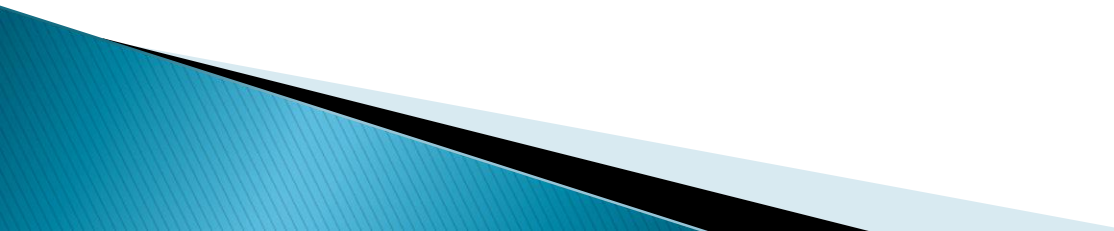
Alkoholi

- ▶ Alaikäisen päihtyneenä esiintyminen / alkoholin hallussapito asioita, joihin puuttumisen perusta paitsi alkoholi- myös lastensuojelulaissa (riski nuoren kasvulle, kehitykselle ja turvallisuudelle)
- ▶ Mihin/kehen ottaa ensisijaisesti yhteyttä?
- ▶ Työpaikan sisäinen työnjako ja vastuukysymykset; kuka toteaa päihtymyksen, hoitaa yhteydenotot ja vie huolta tarvittaessa eteenpäin?

Alkoholi

- ▶ Mistä apua niissä tilanteissa kun työntekijä on epävarma?
- ▶ Yhteisön ulkopuolisen alkoholinkäytön aiheuttama huoli (esim. kerrottu runsas vapaa-ajan käyttö) -> milloin on syytä huolestua vai onko?
- ▶ Mahdolliset yhteistyötahot (päihdetyö, perhetyö, lastensuojelu); milloin ja miten ohjata?

Huumausaineet

- ▶ Lain puitteissa ero muihin päihteisiin vaikuttaa myös puuttumiseen, vai vaikuttaako?
  - ▶ Mitä muita yhteistyötahoja huomioita kun kyse on täysin laittomista päihteistä?
  - ▶ Onko lastensuojeluilmoitus aina automaatio?
-

Hyvä päihdeohjausmalli

- ▶ Lasten ja nuorten kanssa lähtökohtana päihteetön tila, kaikkien toimijoiden osalta (myös aikuiset)
- ▶ Huomioi niin lailliset kuin laittomatkin päihteet
- ▶ Vanhemmat/huoltaja aina ensimmäinen ja ensisijainen taho johon ollaan yhteydessä
- ▶ Selkeä vastuunjako akuuttitilanteen ja jatkotoimista huolehtimisen kohdalla
- ▶ Nimetty vastuuhenkilö joka antaa viimekädessä toimintaohjeet

Hyvä päihdeohjausmalli

- ▶ Huolen esittäminen rakentavasti ja perustellusti niin nuorelle kuin vanhemmille
- ▶ Jatkokäsittelystä ja -ohjauksesta aina tieto vanhemmille
- ▶ Yhteistyötahojen yhteystiedot ja tarvittavat lomakkeet helposti kaikkien saatavilla (päihdetyö, erityisnuorisotyö, lastensuojelu, poliisi)
- ▶ Malli on esitelty työyhteisölle ja sitä päivitetään ja kehitetään aktiivisesti työyhteisön tarpeet ja tilanteet huomioiden